

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति

नगर सभाका सचिव ज्यू

यस नगर सभाका सदस्यज्यूहरू तथा उपस्थित सबै

संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था गणतन्त्रात्मक लोकतन्त्रको आधारभूत मुल्य मान्यताको माध्यमबाट दिगो विकास, सुशासन, समृद्धि र पारदर्शिता मुलक वातावरण कायम गरी नगरको समग्र विकासको लागि विभिन्न विषय संग सम्बन्धित सरोकारवाला तथा नगरवासीको अमूल्य सुभावहरूलाई समेटेर तयार पारिएको यस ऐतिहासिक राजविराज नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगरसभामा प्रस्तुत गर्न पाँउदा म अत्यन्त हर्षित एवं गौरवान्वित भएकोछु ।

सर्वप्रथम म राष्ट्रिय एकता, भौगोलिक स्वाधीनता, लोकतन्त्र र स्वाभिमानका लागि भएको जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन लागयत अन्य आन्दोलनहरू तथा परिवर्तनको लागि गौरवपूर्ण संघर्षमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गरि सहादत प्राप्त गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात, अज्ञात वीर शहिदहरूप्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्दै भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । विभिन्न चरणको आन्दोलनको क्रममा बेपता भएका, घाइते योद्धा, पीडितहरू र आन्दोलनको अगुवाइ गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरूको योगदानप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

राजविराज नगरपालिका लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य मान्यता, बहुलवादी खुला समाज, मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तलाई आत्मसात् गर्दै विधिको शासनप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई सामाजिक जीवन पद्धतिका रूपमा स्थापित गर्ने कुरामा नगरपालिका हरपल प्रयत्नशील छ । राष्ट्रको शासकीय व्यवस्थामा आएको परिवर्तनको अनुभूति सबै नगरवासीले गर्न सकून् भन्नेमा हामीहरू अत्यन्त सचेत छौं ।

नगरको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा सांस्कृतिक विविधतालाई आत्मसात् गर्दै सन्तुलित र समन्यायिक विकासको बाटोमा अघि बढ्न यो नगरपालिका दृढ छ । हामीहरू योजनाबद्ध र प्राथमिकताका आधारमा विकास निर्माणका कामहरू हुनुपर्छ भन्ने कुरामा प्रतिबद्ध छौं । हामी जनप्रतिनिधि एवम् राष्ट्र सेवकहरू 'मालिक होइन, सेवक हौं' भन्ने मान्यतामा आधारित जनउत्तरदायी, पारदर्शी, मेहनती र सहयोगी संयन्त्रबाट नै समृद्धि हासिल गर्न सकिन्छ भन्ने मान्यतालाई हामीले आफ्नो मार्गदर्शनको रूपमा ग्रहण गरेका छौं ।

नगर सभा सदस्यज्यूहरू,

यस नगर सरकारले प्रस्ताव गर्न लागेको नीति तथा कार्यक्रमहरू मार्फत नगरवासीहरूमा गरेको वाचा र आकांक्षाहरू पुरा गर्नु पर्नेछ । जन अपेक्षा अनुरूप धेरै कार्यहरू गर्नुपर्ने छ । अब आउने दिनहरूमा नगरवासीलाई दिएका आश्वासनहरू योजनाबद्ध रूपमा अल्पकालीन र दीर्घकालीन योजना तर्जुमा गर्नु पर्नेछ ।

निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू विभिन्न राजनैतिक दलबाट प्रतिनिधित्व गरिरहेको हुनाले हामीहरूको विचारधारा फरक-फरक हुन सक्छ तर हामीले जनताप्रति लिइएका जिम्मेवारी गरेका वाचाहरू पुरा गर्न ती सबै कुरालाई आपसी तालमेल गरि हामी यस नगरको विकासको पक्षमा सीमित स्रोत साधन र मानव संसाधनको अधिकतम प्रयोग गरि एक ढिक्का रहेर कटिबद्ध रूपमा कार्य गर्नु पर्नेछ ।

यस नगरका सेवाग्राहीले सरल र सहज तरिकाले सेवा प्राप्त गर्ने हकलाई सुनिश्चित गर्न सूचना र प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गर्न अनिवार्य छ । स्वच्छ, सफा, हरियालीयुक्त पर्यावरण विकास गरेर यस प्रस्तावित गुलाबी नगरलाई सबैले बस्न योग्य सहर बनाउने हाम्रो मूल ध्येय रहेको छ ।

शिक्षा, स्वास्थ्य, विपद् व्यवस्थापन, रोजगारी, उद्यमशिलता, युवा तथा खेलकुद, सार्वजनिक यातायात, सामाजिक विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, भौतिक पूर्वाधार विकास, न्याय निरूपण, मानव अधिकार प्रवर्द्धन जस्ता विषयगत क्षेत्रहरूका लागि विशेष नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु । आन्तरिक सुशासन र प्रशासनलाई थप सबल बनाउन पहल गर्नेछु । यी महत्वपूर्ण विषयहरूको विकासबाट हामीले अख्तियार गरेका नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी

कार्यान्वयन हुने भएकाले यो नीति तथा कार्यक्रम त्यसतर्फ केन्द्रित रहेको छ । राजविराजका जनताहरूसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध र सम्पर्क रहने वडा कार्यालयहरूको क्षमता विकास, स्रोत साधनमा वृद्धि र सक्षम प्रणालीको विकास गर्ने नीति अवलम्बन गर्न प्रस्ताव गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आम नगरवासी तथा सबै पेशा, व्यवसायमा आबद्ध महानुभावहरूको सहयोग, समन्वय र सहकार्य रहने कुरामा विश्वस्त रहेको छु ।

सभा सदस्य ज्यूहरू

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को उद्देश्य र नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास तर्फ

कृषि:

- नगरक्षेत्र भित्र १६ बटै वडामा खेती योग्य जग्गाहरूमा के-कुन वस्तु उत्पादन हुने अवस्था बारे अध्ययन गरी सो अनुसार पकेट क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।
- कृषि योग्य रहेको वडाहरूमा सिचाईको लागि विद्युतिकरण कार्य गरिनेछ ।
- डिप बोरिङको लागि संघ, प्रदेश सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- कृषि जग्गाहरूमा खाद्यान्न वालीको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरि कृषकहरूको आय आर्जनमा सुधार ल्याउने लक्ष्य लिएको छु । उक्त कार्यको लागि अनुदानमा उन्नत बिउ बिजन तथा मलखाद्य वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- खेतबारी तथा बोट बिरुवाहरूमा रोग तथा किराहरूको नियन्त्रणका लागी जीवनाशक र कीटनाशक बिषादीहरू अनुदानमा उपलब्ध गराईनेछ ।
- माटो परिक्षण सम्बन्धी बृहत् रूपमा जनचेतना मूलक कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।
- कृषिमा व्यवसायीकरण, बजारीकरण र सामाजिक सम्मानको वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- कृषिमा आधुनिक प्रविधि अपनाइ उत्पादन तथा उत्पादकत्व वढाउन विभिन्न किसिमका कृषि प्रसार कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । यसका लागि अगुवा कृषक तालिम, आई. पि. एम. कृषक पाठशाला साथै कृषक समूहको प्रस्तवनामा आधारित कार्यक्रमहरू संचालन गरीने छ ।

पशुपंक्षी विकास

- पशुपालनबाट दुध, मासु, अण्डा र माछामा उत्पादनमा वृद्धि गर्न रोजगारी अवसर सृजना गर्नको लागी पशु पंक्षीपालनलाई व्यवसायीकरण र उद्यमतर्फ उन्नतमुख हुनका लागि विशेष जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याईनेछ । साथै यस पालिकालाई आत्मनिर्भर गराई निर्यात गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- व्यावसायिक पशुपालन फारम स्थापना गरेर स्थानीय रोजगारीको अवसर श्रृजना गरिनेछ ।
- गरीबी न्यूनीकरण, आत्मनिर्भर र स्वरोजगार बनाउन समुहमा समिती मार्फत बाख्रापालन तथा कुखुरापालनलाई प्रोत्साहन गरी गरीबी न्यूनीकरणमा टेवा पुर्याउन सहकार्य गरिनेछ ।
- किसानको लागत मुल्य सुनिश्चताका लागि पशु बिमा कार्यक्रमलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पशुहरूलाई रोगबाट सुरक्षित राख्न भ्याक्सिनेशन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशु जन्य उत्पादन वृद्धिका लागि उन्नत हिउँदै, बर्षे, बहुबर्षे घांसको बिउ कृषक तथा उद्यमीहरूलाई निःशुल्क वितरण गरिनेछ ।
- उत्पादन वृद्धिको लागी परम्परागत पशुपालनलाई निरुत्साहित गरी उन्नत पशु नक्ष सुधारको नीति लिईने छ । साथै पशु उपचार सेवालालाई गुणस्तरिय तथा प्रभावकारी बनाउन प्रयोगशाला सेवालालाई बिस्तार गरिनेछ ।

रोजगार तथा आप्रवासन

- बेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै सुचिकृत बेरोजगारहरूकोलागि रोजगारी श्रृजनामा जोड दिइने छ । साथै नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, निजी क्षेत्र, सहकारी वा अन्य

आयोजना कार्यक्रम तथा व्यवसाय पेशा उद्यममा मार्फत रोजगारी वा स्वरोजगारीमा आवद्ध गर्न समन्वय र पहल गरिनेछ ।

- युवाहरूमा उद्यमशीलता तथा सिप विकासकोलागि अन्य निकाय संग समन्वय तथा सहकार्य गरिने छ । साथै उद्यमशील युवाहरूलाई उद्यम व्यवसाय गर्न आवश्यक सहयोग, समन्वय तथा सहजिकरण गरिने छ ।
- सुरक्षित आप्रवासनको लागि आप्रवासी स्रोत केन्द्र संचालनलाई निर्णतरता दिदै वैदेशिक रोजागरीमा रहेका परिवारलाई सूचना, न्यायमा सहज पहुच, मनोसामाजिक परामर्श, वित्तीय साक्षरता र सीप क्षमताको विकास गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- यस नगर क्षेत्रमा वैदेशिक रोजगारीबाट भित्रिने रेमिटयान्स (विप्रेषण)लाई उचित उपयोगका लागि आप्रवासी सहकारीको प्रवर्द्धनको साथै उत्पादनमुलक क्षेत्रमा लगानीकोलागि आवसरमा बृद्धि गर्न सार्वजनिक निजि क्षेत्रसंग सहकार्य गरिने छ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त ज्ञान, सीप पूँजी र अनुभव समेतलाई प्रयोग गरि वैदेशिक रोजागरीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूलाई पुनःएकीकरणमा जोड दिइने छ ।
- श्रम तथा रोजगारका क्षेत्रलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन शाखाको सवलीकरण गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।

पूर्वाधार विकास नीति

- अदालत अगाडी रहेको पुस्तकालय भवनको सटरहरू भाडामा लगाउने र माथिको तल्ला थप गरि ई. पुस्तकालय निर्माण गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका भित्र वडा नं.७ मा रहेको हटिया सटरहर यसै आ.व. भित्र भाडामा लगाउने र हटियाको उपयुक्त स्थानमा शौचालय निर्माण गरिनेछ ।
- रोलर, सानो ऋच, सक्सन मेसिन खरिद गरिनेछ ।
- नगर भित्र अधुरो रहेको विद्यालय योजनाहरू प्राथमिकता साथ यसै आ.व. संचालनमा ल्याइनेछ ।
- अधुरो छात्रवास भवन संचालनमा ल्याउन पहल गरिनेछ ।
- भगवती मन्दिर , बिभिन्न पोखरीहरूलाई सौन्दर्यिकरणका कार्यक्रम/योजनाहरू संचालन गरिनेछ ।
- राज रंगशालालाई राष्ट्रिय स्तरको रंगशाला संरचना बनाउन यसै वर्ष टेन्डर गरि निर्माणको थालनी गरिनेछ ।
- बिभिन्न स्थानहरूमा अधुरो तथा थप नाला, शौचालयहरू निर्माण गरिनेछ ।
- राजविराज नगरपालिका वडा नं. १४, १५ र १६ मा बर्थिङ्ग सेन्टरहरू व्यवस्थित गरि संचालनमा ल्याइनेछ ।
- राजविराज नगरपालिका भित्र रहेका सहायक रोड/बाटोहरू आवश्यकता अनुसार मापदण्ड तयार गरी मात्र निर्माण प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
- राजविराज बसपार्क निर्माण अन्तिम चरणमा रहेकोले यथासिघ्र संचालनमा ल्याउन पहल गरिनेछ ।
- राजविराज नगरपालिकाको मुख्य चौक, स्थानहरूमा High Mast Lighting Tower यसै आ.व.मा निर्माण गरिनेछ ।
- राजविराज नगरपालिकाको क्षेत्र भित्र रहेका सार्वजनिक, ऐलानी प्रति जग्गामा कुनै पनि संरचना निर्माण गर्न नपाउने र सार्वजनिक जग्गामा कुनै किसिमको कुनै किसिमले बनाईएको संरचनाहरू खाली गरिदै जानेछ ।
- रामराजा प्रसाद सिंह प्रतिष्ठान निर्माण हुन संघ, प्रदेश, लगायत सम्बन्धित निकायहरूसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- कृषि विश्वविद्यालय भवन निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- फोहर व्यवस्थापन गर्न प्रशोधन केन्द्र निर्माण गरिनेछ ।
- निर्माण कार्यको गुस्तर परिक्षण गर्न आधुनिक प्रयोगशाला निर्माण गरिनेछ ।
- महिला सेफ हाउस संचालनमा ल्याइनेछ ।
- कृषि उपजहरको बजार पहुचको लागि कृषि सडक निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

- नगर कार्यपालिकाको कार्यालय व्यवस्थापन गर्न प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य सुचारु गरिनेछ ।
- पाँच लाख बढीका पूर्वाधार योजनाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा नाला स्लाव सहितको निर्माण गरिनेछ ।
- राजविराज नगरपालिकालाई आधुनिक शहरको रूपमा विकशित गर्न SMART CITY अवधारणालाई अंगिकार गर्दै प्रथम चरणमा CCTV जडान र Free WiFi जोन स्थापना गरिनेछ ।
- राजविराज नगरपालिकाको नगरवासीहरूका लागि नगर केन्द्र र वडा केन्द्रहरूमा सहज पहुच र शहरी पूर्वाधार विकासका लागि चक्रपथ (रिंग रोड) निर्माण परियोजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- राजविराज नगरपालिका वडा नं ७ मा निर्माधिन अतिथि गृह र राजविराज भिलेज क्राफ्ट तथा म्यूजियम निर्माणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ठुला पूर्वाधारहरू जस्तै रंगशाला निर्माण, बस टर्मिनल, सिटीहल, पार्क व्यवस्थापन तथा एकिकृत जग्गा विकास योजना जस्ता कार्य आरम्भ गर्न प्रदेश सरकार, नेपाल सरकार एवं दातृ निकायहरू संग पहल गरिनेछ । सोही अनुरूप कार्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।
- शहरको मुख्य सडकहरू व्यवस्थित गर्न फुटपाथ तथा रेलिङ्ग निर्माण गरिनेछ ।
- नगरको विभिन्न ठाउँहरूमा सार्वजनिक शौचालयहरूको निर्माण तथा संचालन गरिनेछ । साथै आवश्यकता अनुसार घुम्ती शौचालय प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
- नगरको सौन्दर्यता तथा ट्राफिक सुरक्षाकोलागि नगर क्षेत्र भित्र स्ट्रिट लाइट तथा फ्लोरिड लाइट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नगरको सौन्दर्य समेतलाई प्रतिकूल असर गर्ने गरि नगरका सार्वजनिक जग्गा, पोखरी किनाराका क्षेत्र एवं सडक मापदण्ड समेत अतिक्रमण गरि बनाएका अनाधिकृत घर टहरा लागयतका संरचनाहरू हटाउन कानुन बनाई लागु गरिनेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा वातावरण मैत्री बनाउन सडकको दायौं बायाँ वृक्षारोपण कार्यलाई प्रोत्साहन गरिने छ । नगरपालिकालाई वातावरण मैत्री शासन कार्यक्रम लागु गर्न बिषयगत कार्यालय र गैर सरकारी संस्थासंग सहकार्य सम्बन्ध गरिनेछ । रोपिएका वृक्षहरूलाई सुधार तथा संरक्षण गर्दै लगिनेछ ।
- राजविराज नगर क्षेत्रमा नयाँ निर्माण हुने भवनहरूको हकमा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत बस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभुत मापदण्ड, २०७२ अनुसार नक्शा पास गर्ने तथा उक्त मापदण्ड लागु हुनुभन्दा अघि निर्माण सम्पन्न भएका (सार्वजनिक जग्गा तथा सडकको क्षेत्राधिकार अतिक्रमण नगरेका) भवनहरूका हक अभिलेख प्रयोजनका निमित्त नेपाल सरकार तथा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी परिपत्र तथा राजविराज नगरपालिकाको भवन निर्माण प्रमाणीकरण कार्यविधि २०७४ अनुसार हुने गरी तोकिएको दस्तुर लिई घर नक्शा पास गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै नयाँ तथा बनिसकेका भवनहरूको नक्सा पास गर्दा अनिवार्य रूपमा भवनको बाहिर भागमा गुलाबी शहरको अवधारणा पुरा गर्न गुलाबी रंग लगाएको हुनु पर्ने छ साथै प्रत्येक घरमा कम्तीमा दुईवटा फुल सहितको गमला राखेको हुनु पर्ने छ ।
- निर्माणाधिन शितभण्डार (Cold Store) को निर्माण कार्य सम्पन्न गरी संचालनमा ल्याइनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् प्रतिकार्य योजना एवम् स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरिने छ ।
- भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण गर्न भवन निर्माण आचार संहिता कडाइको साथ लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रको ऐलानी जग्गाहरू तथा नदी किनारमा वृक्षारोपण गरी हरियाली प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- विपद्को समयमा प्रभावकारी सेवा प्रदान गर्न आपतकालिकन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना तथा संचालनमा ल्याइने छ ।

- विपद् व्यवस्थापन कार्यमा अन्तर स्थानिय तह सहकार्य र समन्वय गरि प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्र सरसफाई सम्बन्धी सन्देश प्रवाह गरिनेछ । साथै जथाभावी फोहर गर्ने लाई दण्ड/सजायको दायरामा ल्याईनेछ ।
- फोहोरमैलाको दिगो व्यवस्थापन गर्न सरसफाई मेशिन खरिद गरी संचालनमा ल्याईनेछ ।
- प्रविधिमा आधारित फोहरमैला व्यवस्थापन प्रणाली उपयोग गरी नगरको फोहरमैलाको दिगो व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- बाढी जन्य लगायत अन्य विपद् तथा वातावरणीय जोखिम पहिचान गरि सोको सामाधानको लागि आवश्यक नियकायहरू सँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- आगलागि प्रभावितहरूलाई विगत वर्षहरूमा प्रदान गरिदै आएको राहत आ.व. २०८०/०८१ मा समेत निरन्तरता दिईने छ, साथै सोको कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकालाई हरित शहर, स्वच्छ शहर बनाउन तथा वातावरण संरक्षण बाढी पहिरो नियन्त्रण गर्न नगरपालिका भित्र र बरिपरिको क्षेत्रहरू वृक्षारोपन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास अन्तर्गत

शिक्षा तर्फ:

- नगरक्षेत्र भित्रका विद्यार्थीहरू मध्येबाट आधिकारिक निकायको परिक्षामा उत्कृष्ट अंक ल्याएका एक-एक जना गरि दुई जना विद्यार्थीहरूलाई प्रति वर्ष (Medical and Engineering) क्षेत्रको अध्ययनको लागि छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको नियमित अनुगमन गरी शैक्षिक गुणस्तर कायम गरिनेछ ।
- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात नमिलेको ठाँउमा दरबन्दी मिलान गर्ने कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ । न्यून विद्यार्थी भएका विद्यालयहरूलाई नजिकैको विद्यालयमा मर्ज गरी शिक्षक दरबन्दी समेत मिलान गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत छात्राहरूलाई निशुल्क सेनेटरी प्याड उपलब्ध गराइनेछ ।
- कक्षा १-३ सम्मका विद्यार्थीहरूको शैक्षिक व्यवस्थापन हेतु एकिकृत पाठ्यक्रम र अक्षरांक (Letter Grading) लाई पद्धति प्रभावकारिताका साथ लागु गरिनेछ ।
- शैक्षिक गतिविधिमा एकरूपतालाई गुणस्तर सुधारकालागि समयानुकुल नीति, ऐन अधावधिक गर्नुका साथै SIP, IEMIS तथा शैक्षिक क्यालेण्डर लागु गरिनेछ ।
- विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरी अन्तर्निहित प्रतिभाको प्रस्फुटनकोलागि पहल गर्नुका साथै उत्कृष्ट विद्यार्थी तथा सेवानिवृत्त शिक्षकहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
- विद्यालयमा स्वच्छ सफा र शुद्ध खानेपानीको पहुचमा वृद्धि गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा रहेका बालविकास केन्द्रमा विद्यार्थीहरूको उपस्थिति नियमित गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।
- पोषण र शिक्षा एक अर्काका परिपूरक भएकाले नेपाल सरकारद्वारा दिवाखाजाको शिर्षकमा प्रवाहित रकमलाई निर्देशिका अनुसार वैज्ञानिक व्यवस्था गरी सामुदायिक विद्यालयमा विद्यार्थी झिकाउने, टिकाउने, स्वस्थ जनशक्ति उत्पादन गरी प्रतिस्पर्धात्मक वजारमा विकाउने बढावा दिई सुधार हेतु पृष्टपोषण प्रदान गरिनेछ ।
- संस्थागत विद्यालयहरूलाई समेत उपलब्ध निर्देशिका अनुसार नियमन र व्यवस्थापन गरी शैक्षिक चुस्ततालाई बढावा दिने वातावरण कायम गरिनेछ ।
- विश्वपरिवेशको शिक्षा एवम् ज्ञान प्रदान हेतु Free-WiFi (फि वाई फाई जोनको) प्रबन्ध गरिनेछ ।
- राजविराज पोलिटेकनिक इनस्टिच्यूटमा थप संकाय संचालनका लागि पहल गरिनेछ ।

स्वास्थ्य तर्फ:

- नगरपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य केन्द्रहरूको भौतिक पुर्वाधार सुधार गर्ने र सेवा प्रवाहलाई सुविधा सम्पन्न बनाई सहज र पहुँच योग्य बनाईनेछ । स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रहरूलाई विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
- प्रसूती सेवा तथा स्त्रीरोग सेवा विस्तार यस आ.व. भित्रै वडा न १४ र १६ मा प्रसूती सेवा केन्द्रको आवासिय भवन निर्माण पुरा गरि सेवा संचालन गरिनेछ ।
- मातृ तथा शिशु मृत्युदरलाई न्यूनीकरणका लागि पोषणका साथै स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रमहरूलाई विशेष जोड दिईनेछ ।
- महिलाहरूलाई पाठेघर खस्ने समस्या पता लगाउन स्कीनिङ्ग र पाठेघरको मुखको जाँच गरी समयमै क्यान्सर पत्ता लगाउन १६ वटै वडामा कार्यक्रम संचालन गर्न बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चितता गर्न सेवाबाट बन्चित रहेका सिमान्तकृत तथा दुर्गम समुदायको पहिचान गरी एकिकृत स्वास्थ्य शिविर , स्कीनिङ्ग क्याम्प संचालन गरिने छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरू (स्वास्थ्य चौकी), शहरी स्वास्थ्य केन्द्र र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रबाट प्रदान हुने (स्वास्थ्य सेवाको गुस्तर सुनिश्चितता गर्न सबै स्वास्थ्य संस्थामा न्यूनतम सेवा मापदण्ड) Minimum Service Standard_ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न नियमित अनुगमन र अनुशिक्षण (कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्यरत राष्ट्रिय सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको सामुदायिक स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुर्याउदै आएका निस्वार्थ सेवाको उच्च सम्मान गर्दै वहाँहरूको मनोबल कायम राख्नका लागि प्रति जना रु २०००:-का दरले मासिक प्रात्साहन भत्ता दिँदै आएकोमा यस पटक पनि निरन्तरता दिइने छ ।
- स्वास्थ्य शाखा तथा सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरू को कार्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन को लागि आवश्यक बजेट को विनियोजन गरिनेछ ।
- ग.ना.सि. अस्पतालमा प्राविधिक सहयोगको लागि विगत देखि दिँदै आएको अनुदानमा निरन्तरता दिँदै यस वर्षमा पुनः थप अनुदान सहयोग दिइनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाहरूमा दरबन्दी अनुसारको जनशक्ती व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाहरूमा शुद्ध खानेपानीको लागि वडा कार्यालय मार्फत व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- आमा समुहको बैठक लाई सुदृढीकरण गर्न खाजा खर्चको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास तर्फ :

सामाजिक :

- मधेश आन्दोलन , जनआन्दोलन जन्मुद्को शहिद , परिवार र भिन्न क्षमता (पूर्ण अपांगता (भएका व्यक्तिहरूलाई यस नगरपालिका बाट कर) बाहेक सबै सेवाहरू निशुल्क प्रदान: गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- राजविराज नगर क्षेत्रभित्र संचालन हुने सबै प्रकृतिका कार्यक्रम रूपमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरणको नीतिलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र हिंसा न्युनिकरण गर्नका लागि अब्यवस्थित तथा खुल्ला रूपमा मध्यपान, धुम्रपान लगायतका बस्तुहरू बेचबिखन तथा सेवनलाई न्युनिकरण गर्न जथाभावी बिक्री वितरण, विभिन्न कार्यक्रम संचालन तथा सन्देश सूचना निरन्तर प्रवाह गरिनेछ ।

महिला सम्बन्धि :

- समन्यायिक सहभागिता र पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ । साथै लैंगिक बिकासको लागि समतामुलक व्यवहार, लैंगिक बजेट र सशक्तिकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- एकल महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका हिंसामा परेका महिला त्यसमा पनि बिपन्न एवं पछाडी पारिएका महिलाहरू, अपांग महिलाहरूलाई सामाजिक न्याय दिलाउन समुदायलाई नै सशक्तीकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।

बालबालिका सम्बन्धि:

- बालश्रम बिरुद्ध अभियानका रूपमा सरोकारवालाहरु संग सहकार्य गरि बालश्रम न्युनिकरण गर्ने र कुनै पनि व्यवसायले घोषणा गरि बालश्रम मुक्त व्यवसायको साईनबोर्ड जनाएको खण्डमा तिर्नु वा बुझाउनु पर्ने उद्योग व्यवसाय करको कुल अंकको १०% सम्म छुट दिने निति लईनेछ ।
- बाल बिवाह मुक्त ,दाईजो प्रथा मुक्त वडाहरु क्रमसः घोषणा गर्दै, नगरलाई घोषणा गर्न अग्रणी भूमिका निर्वाह गरिनेछ । घोषणा हुने पहिलो वडालाई उच्च सम्मान र पुरस्कृत गरिनेछ ।

दलित/आदिवाशी /जनजाती/मधेशी/पिछडा /हरवा चरवा वर्ग:

- दलितहरवा/ पिछडा/मधेशी/जनजाती/ आदिवाशी/ चरवा वर्गहरुको हक,अधिकार प्रबर्द्धनभेदभाव , अन्त्य एवम विकास निर्माण प्रक्रियामा समावेशिपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गर्न संस्थागत संजाल निर्माण गरिने छ ।
- दलित/आदिवाशी /जनजाती/मधेशी/पिछडा /हरवा चरवा वर्गहरुको परम्परागत शिप,विकास ,भाषा ,लिपि, तथा संस्कृति संरक्षणमा विशेष ध्यान पुर्याईने छ ।

जेष्ठ नागरिक सम्बन्धि:

- जेष्ठ नागरिकको अभिलेख संकलन र परिचय पत्र बितरण कार्यलाई सरल सहज र व्यवस्थित बनाईने छ ।
- जेष्ठ नागरिकहरुलाई समाजमा सामाजिक पहिचान र सम्मान वृद्धि गर्न सहयोग एवम् सम्मान पुग्ने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको दिर्घ जीवन ,उचित सामाजिक सुरक्षाको लागि वृद्धाश्रम निर्माणका लागि ,र अत्यन्त जोखिममा रहेका जेष्ठ नागरिकलाई राहत एवम् पुनःस्थापनामा सहयोग पुग्ने कार्यक्रम संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक वृत्तिलाई समयमा नै उपलब्ध गराईनेछ एवम् यसको पारदर्शिताको लागि वृत्ति बितरणको नाम सहित सार्वजनिक गरिनेछ ।

अपांगता सम्बन्धि:

- सबै प्रकारका अपांगता भएका व्यक्तिहरुको आय आर्जन नेतृत्व विकास र सहायक सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने सम्बन्धी ठोस कार्यक्रमहरु संचालन गरि उनीहरुको क्षमता विकास र आत्म निर्भरताको प्रबर्द्धन गर्ने नीति लिईएकोछ ।
- नगरपालिका र मातहतका कार्यालयलाई अपांगमैत्री बनाउन चालु आ.व मा .अपांगमैत्री कार्यालयको पुर्वाधारहरु निर्माण गरिनेछ भने नगर क्षेत्र भित्र निर्माण हुने सामुदायिक सार्वजनिक एवम् सरकारी भवनहरु अपांगमैत्री भए पछि मात्र नक्सापास गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- अपांगता भएका व्यक्तिहरुको सम्मान पहिचान र विकासमा अधिकार एवम् पहुच वृद्धि गर्न अपांगमैत्री पुर्वाधार सिर्जना गर्ने नीति लिईने छ ।

गैर सरकारी संघसंस्था एवं सामाजिक परिचालन सम्बन्धी :

- कुनै प्रकारका गैर सरकारी संस्थाबाट संचालन हुने कार्यहरु अनिवार्य रूपमा नगरपालिकामा सुचीकृत तथा अभिलेख गराई संचालन गर्न सहकार्य गरिनेछ । साथै यस नगरक्षेत्र भित्र संघ संस्था मार्फत संचालन हुने कार्यक्रमहरु अनिवार्य रूपले आ.व. २०८१/०८२ देखि नगरपालिकाको वार्षिक निति, योजना बजेट पुस्तकमा समावेश गरिने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगरका तुलनात्मक रूपमा पिछडिएका क्षेत्रहरुमा तथा पिछडिएको वर्ग र समुदायमा लक्षित गरी आफ्ना कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने गै.स.स.हरुलाई परिचालन एवं प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- गै.स.स.मार्फत संचालित कार्यक्रमहरु र कार्यक्रमहरुको संयुक्त अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नगरपालिकासँग समन्वय र स्वीकृती विना संचालन गरिने गै.स.स.का क्रियाकलापहरुलाई निरुत्साहित गर्ने गरिनेछ ।

युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी :

- युवाहरूलाई कुलत र दुव्यर्सनबाट बचाउन तथा सधैं उर्जाशील र सक्रिय बनाइ राख्न सुर्तीजन्य पदार्थ नियन्त्रण, कुलत तथा दुव्यर्सन विरोधी अभियान, युवा विकाससँग सम्बन्धित खेलकूद, साहित्य, संगीत, कलाजस्ता विविध क्रियाकलाप संचालनमा निरन्तर सहयोग गरिनेछ ।
- खेलकूद क्षेत्रको विकास एवं प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- राष्ट्रीय तथा अन्तरराष्ट्रीयस्तरको खेलकूद प्रतियोगितामा पहिलो, दोस्रो वा तेस्रो स्थान प्राप्त गर्ने नगरका खेलाडीहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
- स्थानीय तह स्तरीय शहिद स्मृति कप क्रिकेट खेलको प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ । साथै अन्य खेलकूद प्रतियोगिताहरूलाई समेत प्रोत्साहन गरिनेछ ।

सहकारी तर्फ:

- हाल संचालित सहकारी संस्थाहरूलाई कृयाशिल गराउने क्रियाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपंक्षी तथा रोजगार विषयगत शाखाहरूसँग सहकार्य/समन्वय गरी सहकारी संस्थाहरूको विकासमा सहकार्य गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण सहकारी संस्थाहरूको अभिलेखिकरण, व्यवस्थापन तथा सुद्विडिकरण, अनुगमन, मूल्याङ्कन कोपोमिस (COPOMIS) को प्रतिवेदनको आधारमा गरिनेछ । यसका लागि आवश्यक तालिम, बैठक र गोष्ठीहरू कार्यक्रम संचालन समेत गरिनेछ ।
- सहकारीको मर्म र भावना अनुरूप संचालन भए नभएको सो को अनुगमन गरि दण्डित र पुरस्कृत गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ ।

सूचना प्रविधि तर्फ

- सरकारी कामकाजमा हुने अनियमितता र ढिलासुस्तीलाई हटाउन र नागरिकको प्रत्यक्ष सहभागितालाई सहज र सरल बनाउन सूचना प्रविधिको आवश्यक पूर्वाधार विकास गरि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, विभिन्न निकाय एवम् यस कार्यालयबाट संचालनमा आएको सबै जसो सूचना प्रविधि प्रणालीहरू पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- यस नगर कार्यपालिका कार्यालयको अन्तर्गत रहेको मुख्य मुख्य कार्यालयहरूको सेवा सुविधामा Queue प्रविधि जडान गरि टोकन प्रणाली अवलम्बन गरि कामकाजमा निष्पक्षता एवम् पार्दर्शिता ल्याईनेछ । साथै नगरक्षेत्र भित्र शान्ति सुरक्षा, सुशासन कायम गर्न तथा अध्ययन अनुसन्धान, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायत अन्य विभिन्न क्षेत्र तर्फ पनि अधिकतम सूचना प्रविधिको उपयोग गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरूको लागि सूचना प्रविधि सँग सम्बन्धित एवम् आवश्यक क्षमता विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- न. पा. को कार्यालय तथा वडा कार्यालयहरूमा डिजिटल नागरिक वडापत्र, सूचना तथा जानकारी उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नगरपालिकाको (website) वेवसाईट तथा सामाजिक सञ्जालहरू, स्थानीय एफ.एम., टेलिभिजनहरू मार्फत नगरपालिकाको गतिविधिहरू, प्रकाशनहरू, सूचना तथा जानकारीहरू अझ प्रभावकारी तथा नियमित रूपमा नगरवासीहरूमा पुयाईनेछ ।
- ई-विद्यालयको आवधारण अबलम्बन गरि विद्यालयहरूमा सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाउदै लगिनेछ ।
- यस राजविराज नगरपालिकाको आय व्यय तथा प्रतिवेदनहरू नियमित त्रैमासिक र वार्षिक रूपमा सार्वजनिक गरिनेछ ।

राजस्व परिचालन तर्फ:

- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले निर्देशित गरे बमोजिम राजस्व परिचालनको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गराई करको नयाँ क्षेत्रहरू पहिचान गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको कर प्रशासनलाई करदातामैत्री बनाउन व्यवसाय कर संकलन गर्न उद्योग वाणिज्य संघ, घरेलु कार्यालय र आन्तरिक राजस्व कार्यालय सँग सहकार्य गरिनेछ ।

- नगरपालिका क्षेत्रको राजस्व चुहावटलाई नियन्त्रण गर्नका लागि टोली खटाई व्यापार व्यवसायहरूको अद्यावधिक लगत तयार गरी गरेको दायरामा ल्याइनेछ ।
- प्रत्येक वडा कार्यालयबाट व्यापार व्यवसायको लगत संकलन, व्यवसाय दर्ता र व्यवस्थापनमा सहकार्य र सहयोग लिई गरेको क्षेत्र व्यवस्थित गरिनेछ ।
- नगरपालिका कार्यालय परिसर भित्र बैंक शाखा खोल्न पहल गरिनेछ । अनलाईन कर सेवा उपलब्ध हुने व्यवस्थाको शुरुवात परिक्षण गरिनेछ ।
- प्रदेश प्रशिक्षण तथा अनुसन्धान केन्द्रको सहयोगमा राजस्व परिचालन योजना निर्माण गरि लागू गरिनेछ ।

सार्वजनिक सेवा प्रवाह, सुशासन क्षमता विकास तर्फ:

- नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विटौरी जग्गाधनीलाई जग्गा धनीपूर्जा यसै आर्थिक वर्षबाट वितरण गर्ने नीति लिईएकोछ ।
- सडकमा जथाभावी छाडा पशु-चौपाया, सडक क्षेत्र भित्र अवरोध पुग्ने गरी राखिएका पसल, निर्माण सामग्री नगरवासीलाई प्रत्यक्ष असर एवम नगर सोन्दर्यिकरणमा प्रत्यक्ष प्रभाव भईरहेको समस्या चुनौतीको रूपमा रहेकोले यस प्रति नगरवासीको समेत ध्यान आकर्षण गरि यस्ता समस्या सामाधानका लागि नगरपालिका, नगरवासी एवम् यूवा समूह संयुक्त रूपमा नियन्त्रण, जफत जस्ता कार्य कडाईका साथ लागू गर्न सहकार्य गरिनेछ ।
- ट्राफिक व्यवस्थापन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन ट्राफिक प्रहरी कार्यालय तथा यातायात व्यवसायहिरूसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र अनाधिकृत कार्यहरूलाई नियन्त्रण गर्नका लागि नगर प्रहरी भर्ना गरि यसै वर्ष देखि परिचालन गरिनेछ ।
- आधुनिक सुविधा युक्त प्रशासनिक भवन निर्माण गरि प्रशासनिक केन्द्रको रूपमा विकास गरि सरल रूपमा सुविधाहरू उपलब्ध गराइनेछ ।
- नगरपालिकाको संगठन संरचना अध्ययन गरी नगर सरकारको आवश्यकता अनुसारको संगठन संरचनाको ढाँचा तयार पारी सोही अनुसार व्यवस्थापकीय प्रणालीको विकास गरिनेछ । नगरपालिका भित्रको दर्ता, चलानी तथा महत्वपूर्ण दस्तावेजलाई दीर्घकालसम्म जोगाई राख्नका लागि अफिस अटोमेसन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- विभिन्न स्थानमा रहेका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरूको रेकर्ड अद्यावधिक गरी अधिकतम प्रयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा र सुविधाहरूलाई क्रमशः डिजिटलाइजेसन गर्दै सेवा प्रवाहलाई सहज र पारदर्शी बनाइनेछ । नगर सरकारका निर्णय प्रक्रिया सरल, सहज र पारदर्शी बनाउँदै काम पन्छाउने प्रणालीलाई पूर्ण रूपमा निरुत्साहित गर्दै नजितामुखी कार्यप्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- प्रचलित कानूनको अधिनमा रही बजार, बालश्रम, विद्यालय, व्यवसाय दर्ता र संचालन, मदिरा बिक्री वितरण र सेवन, घर निर्माण, सार्वजनिक जग्गाको जाँच, इन्धन डिपो, होटल, दुध डेरी, मासु पसल, औषधी पसल लगायतका नागरिकको जनजीविकासँग सम्बन्धित विषयहरूलाई कडाईका साथ अनुगमन गरी स्थानीय सरकारको अनुभूति गराइनेछ ।
- नगर भित्र रहेका सुरक्षा निकायहरूको भौतिक पूर्वाधार, सवारी साधनको उपलब्धता, दरबन्दी अनुसारको जनशक्ति व्यवस्थापन लगायत अन्य संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक रणनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- स्थानीय सुरक्षा निकाय र सरोकारवालाहरू बीच सुरक्षा व्यवस्थालाई सबल बनाउन आवश्यक अन्तरक्रिया कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

- नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन र प्रचलित अन्य कानूनले निर्दिष्ट गरेको व्यवस्था अनुसार स्थानीय तह र सामुदायिक संघ संस्थाहरूलाई स्थानीय सरकारप्रति उत्तरदायी बन्नुपर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- स्थानीय पत्र पत्रिका तथा आम संचार माध्यमको संरक्षण र सम्बर्द्धनका नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐनले निदृष्ट गरेको सूचनाहरूको पहुँचमा सुनिश्चिता गरिनेछ ।
- पीडितहरूको न्यायमा पहुँचको लागि न्यायिक समितिका कामकाजहरू पारदर्शी, प्रविधि मैत्री र छिटो छरितो रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

आदरणीय महानुभावहरू !

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम राजविराज नगरलाई समृद्ध बनाउने मार्गदर्शक दस्तावेज हो । नगरलाई समृद्ध बनाउन सबै नगरवासीको आ-आफ्नो ठाउँमा उत्तिकै महत्वपूर्ण भूमिका छ । यो नीति तथा कार्यक्रम सरकारी, गैरसरकारी, निजी, सहकारीलगायत विकासका सबै साझेदार वा पक्षधरकोलागि मार्ग चित्र रूपमा लिईएको छ । यस नगरपालिकालाई विकासका दृष्टिकोणले नमूना बनाउन हामीहरू दत्तचित्त भएर लागेका छौं । **नगरको विकास सबैको विकास हो** । यसैले विकास/निर्माणका काममा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग पुर्याउन रचनात्मक सुझाव, सल्लाह दिन हामी नगरवासीलाई यसै सभाबाट हार्दिक आग्रह गर्दछौं । हामीले नगरवासीबाट प्राप्त रचनात्मक सुझाव, सल्लाहलाई सधैं आत्मसात गर्नेछौं । विकास/निर्माणका काममा हामीहरू सबैको एउटै दृष्टिकोण हुनुपर्छ भन्ने मान्यतामा हामीहरू दृढछौं ।

अन्तमा, प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि सबैको सहकार्य र स्वामित्व अपरिहार्य छ । यसको सफल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण सरकारी निकायहरू, विभिन्न राजनीतिक दलहरू, विभिन्न संघ संगठनहरू, गैरसरकारी संस्थाहरू, निजी तथा सहकारी क्षेत्रलगायत सबैको सद्भाव, सहभागिता र सहयोग हुनेमा विश्वास व्यक्त गर्दै सम्मानित नगर सभाबाट रचनात्मक सुझाव सहित नीति तथा कार्यक्रम पारित हुनेछ भन्ने हार्दिक अपेक्षाका साथ यस नगरसभा तयारी गर्ने कार्यमा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपमा सहयोग गर्ने सम्पूर्ण विषायगत समिति, कार्यपालिका सदस्यगण एवम् राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूमा धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !

इसरत परविन
नगर सभा अध्यक्ष एवम् का.वा. नगर प्रमुख
राजविराज नगरपालिका